

NARODNI GOSPODAR

GLASILO GOSPODARSKE ZVEZE.

Člani Gospodarske zveze dobivajo list brezplačno.
Cena listu za nečlane po štiri krome na leto; za pol leta dve kroni;
za četrt leta eno krono; posamezne številke po 20 h.

Sklep urejevanja 5. in 20. vsakega meseca. — Rokopisi se ne
vračajo. — Cene inseratom po 20 h od enostopne petit-vrste, za
večkratno insercijo po dogovoru.

Telefon štev. 143.

V Ljubljani, 25. novembra 1903.

Poštno-bran. št. 849.872

Kmetijstvo.

Sadjarstvo.

Nerodovitno drevo, kako se dá prisiliti k rodovitnosti?

Kako različna je narava, kaže se nam povsod, posebej pa še na sadnem drevju. To pa ima že od mladosti svoje uzroke in pogoje. Na nekaterem drevju se vidi slaba rast, pač pa ono poganja že v slabej mladosti popke za sadje, katero ako kaj poštenega obrodi, drevce še bolj oslabi. Temu je kriva narvečkrat vrsta sadja, pa še bolj, ako je bilo cepljeno napačno. Nepazljivi in nerodni sadjerejec namreč mnogokrat rabi cepiče s cvetnimi ali sadnimi popki, mesto da bi moral izbrati one z lesnimi, kateri se razločujejo od onih s tem, da so daljši in tanjši. Ako se je morda po nepazljivosti kateri cvet vrnil vmes, treba ga je odščipniti, kadar se cvet pokaže. Zategavoljo je potrebno, da kmet svojo drevesnico večkrat natančno pregleda in vredi.

Nasprotno pa se tudi dostikrat prigodi, da nektero drevo kaj močno raste, pa roditi noče ničesar, ali pa tako piškavo in ničvredno, da se ima gojitelj kaj jeziti. Vzrok je včasih preveč rodna zemlja, včasih pa zlasti opuščeno obrezovanje. To poslednje je narboljše sredstvo, da se pri sadnem drevju

napravi nekaka meja v rasti in rodovitnosti. Seveda mora se to delo opravljati vselej pametno, sicer ono drevju še lahko mnogo škoduje. To pa se godi vselej v spomladi.

Nekje pa sem slišal še drugi način, kako močno in nerodovitno drevo prisiliti k rodovitnosti. Kadar se v jeseni otresa sadno drevje, treba vzeti primerno prekljo in nekaj mladih vejic onega drevesa po nekoliko obklestiti. Trdilo se je, da bode ono drevo mesto premočnih lesnih pognalo nato kaj več sadnih popkov. Skušnje o tem sicer nimam druge, nego kadar je sneg prav oblomil sadno drevje, bilo je naslednje leto ravno ono narbolj polno. Sicer seveda se mora to storiti pametno, kar naj poskusi previden sadjerejec.

Pohorski.

Vinogradništvo in vinarstvo.

Obrezovanje trt.

V gorkejših krajih nastopi že sedaj doba, ko se pričenejo trte obrezovati. Tupatam se opaža, da pričenejo z rezatvijo kmalu po izvršeni trgatvi, ko je na trti še mnogo listja, ko toraj trta ali les še ni dozorel. Tako zgodnje rezanje ne škoduje samo trti, marveč tudi dotičniku samemu, kajti take trte po zimi rade pozebejo in zarode prihodnje leto manj ter na-

pravijo tudi slabejši sad kot one, ki so bile obrezane še le potem, ko je vse listje odpadlo in ko je ves les do vršičkov popolnoma dozorel.

Da zgodaj jeseni obrezane trte prihodnje leto slabeje dozore izvira od tod, ker vsa hrana, ki se je še nahajala v listih, ni še zlezla v les, vsled česar je poslednji za vso ono hrano, ki je z pre-zgodnjo odstranitvijo listov in zgornjih delov odpadla, prikrajšan. Nasprotno pa leze hrana iz listov v les toliko časa, dokler le ti ne popolnoma porumene ali porudeče in samiobsebi odpadejo.

Toraj se spodnji listi tudi jeseni, kakor pred trgatvijo, ne smejo odstraniti, če hočemo imeti lepo in dobro dozorelo ter sladko grozdje, odnosno krepak in dobro dozoreli les za prihodnje leto. Pač pa naj se rajši potem, ko je listje samo odpadlo, to pobere ter porabi za nasteljo ali za gnoj, kompost itd., ker se tako uniči mnogo boleznih n. pr. peronosporo, črni palež, grozdno plesnobo itd., ki v listih prezimijo. Enako je postopati z drugimi trtnimi odpadki. Te je ali sežgati ter pepel z gnojem pomešati, ali pa drobno razsekati ter za napravo komposta porabiti. V vinogradih, kjer se leto za letom tako ravna, se bolezni pozneje in v manjši množini pokažejo.

Pri rezanju je natanko paziti, kateri deli da se odrežejo, kje in kako, kajti od pravilne režnje je mnogo odvisna prihodnja vinska letina. Zato pa naj taka važna dela opravljajo le izkušene in pametne osebe, ne pa otroci. Osobito sedaj pri novo cepljenih, trtah, je na to jako paziti.

Kakor že vsak vinogradnik ve, rode poletni poganjki le potem, če se nahajajo na enoletnem t. j. na tistem lesu, ki je prejšnje leto rodil. Sicer rode spomladi nastali poganjki, tudi če so izrastli naravnost iz več let starega lesa. Toda to se le slučajno in pri posebno rodovitnih trtah dogaja; pač pa bo gotovo rodil prihodnjo spomlad iz očes tega poganjka nastali poganjek ali mladika. Pravzaprav se govori o dvoletnem, enoletnem in polletnem lesu, ter se trdi, da rodovitni les se mora nahajati na dvoletnem lesu. Dvoletni les bi bil toraj oni, ki je rodil — recimo l. 1902., enoleten les je oni, ki nastane prihodnjo pomlad t. j. 1904. iz očes enoletnega t. j. 1903. rodečega lesa. Radi jasnejšega pregleda, smo pa govorili le o enoletnih in polletnih poganjkih.

Režnja je različna ter se ravna po dotičnem kraju. Reže se prav na dolgo (8, 10 do 20 očes) pa tudi prav na kratko (2 do 3 očesa). To se ravna največ po podnebjju. Čim gorkejši, toraj čim južnejši je kraj in čim močnejšo raščo imajo posamezne trte, tem daljši in višji se režejo, dočim se v mrzlih krajih režejo prav na kratko in blizo pri tleh, da se jih more čez zimo z zemljo zasuti. Poslednjo imenujemo režnjo na glavo.

Nasprotno se pa v južnih krajih mora rezati bolj na dolgo, ker imajo tod trte močnejšo raščo zato jih treba pustiti, da nekoliko bolj divje rasto. Če bi se jih tudi v takih krajih rezalo leto za letom prav kratko, bi kmalu popolnoma ošibe, bi se v lastnem soku za-

dušile ali pa bi vsako leto napravile mnogo lesa nastavile bi pa prav malo ali nič zaroda.

Po Kranjskem in Štajarskem se najbolje obnese režnja na napnenc (šparon, previjač), kateremu se pusti po 8 do 12 očes, kar se ravna po kreposti dotične trte, ter na palec (čap, rogač) 2 do 3 očes. Iz teh očes na palcu nastali polletni poganjki sicer tudi več ali manj zaroda, toda glavni namen teh poganjkov je, napraviti za prihodnje leto močan in rodoviten les. V naslednjem letu se namreč cel, prejšnje leto rodeči napnenc odstrani, dočim se iz dveh poganjkov na palcu obreže zgornjega zopet na napnenc 5 do 12 očes, spodnjega pa na palec 2 do 3 očes, in tako se vsako leto ponavlja. Pri starejših prav močnih trtah se lahko napravita po 2

Pred četrtem letom po saditvi se cepljenih trt ne sme rezati na napnenc, ker so navadno še prešibke in bi jih tako dolga režnja še bolj ošibila. Vse poganjke na starem lesu je tik starega lesa odstraniti, izvzemši če ni ta namenjen za pomladitev dotične trte.

Za Primorsko, osobito pa Istro in Dalmacijo, je dolga režnja res prikladna ja ponekod celo neobhodno potrebna, osobito v bolj suhih in strmih legah. V takih krajih vzgajajo trte na takozvane latnike ali pergelne ter na visoke planke. To nima samo namena, da take trte več zarode, marveč da vsled bujne rašče segajo njihove korenine jako globoko, vsled česar se suši bolj zoperstavlja.

Toraj naj se v vsakemu kraju reže, kakor se tam najbolje spouša.

X.

Splošno.

Napake pri zavarovanju zoper ogenj.

Skušnja je najboljša učiteljica, kakor — lakota najboljša zdravnica, tako se sliši večkrat med ljudstvom. Vendar naj bode to že tako ali tako, mi hočemo slediti

sedaj skušniji, to pa glede zavarovanja poslopij zoper požar.

Dvojno breme je v tem obziru za ubozega kmeta. Zavarovanje zoper ogenj je nekak drugi davek, katerega si kmet sicer prostovoljno naloži, čeravno poleg njega večkrat — trpi. Boji se namreč nesreče požara, katera žalibog tudi našo domovino tako pogosto obiskuje. Ako ga ta zadene in ni blizo dobrih rok, navrh pa še nezavarovan, je lahko v jednej uri iz trdnega kmeta usmiljenja vreden revež. Toraj je zavarovanje neko potrebno zlo, katero teži in leži na ramenih kmeta.

Naprava ta — zavarovanje — pa je šele pred kacim polstoletjem se začela pri nas udomačevati. Vsled tega skoraj ni čuda, da ona še ni razmeram povsod prikrojena in da se v njej velikokrat gode tudi razne sleparije. Da si med nevednim in priprostim ljudstvom zvijačni in brezvestni agenti iščejo svoj plen ali dobiček, o tem imamo iskušenj čez mero. Mimogrede jih hočemo v tem članku nekaj navesti.

Najprej pa naj velja beseda o zavarovanju sploh. To se more po domače raztolmačiti tako, kot pogodba z navlašč za to urejeno banko, da ji zavarovanec vsako leto ima plačati nekaj doneska, ona pa prevzame dolžnost, ako bi dotično poslopje pogorelo, plačati toliko, kolikor se je prej poslopje ocenilo. Ako se je poslopje pridelalo in zveksšalo, ali pa se zmanjšalo, treba to vselej za časa po bližnjem zastopniku pregledati in naznaniti banki, ob enem pa se seveda dostavi, je li in za koliko se je vrednost poslopja zvišala ali znižala. To je važno in vredno skrbi, kajti prav radi tega so se že mnogokrat spletli prepiri in vlekke več ali manj drage tožbe.

Ker so tukaj sitnosti — zraven nesreče zavarovanca — kar lahko na vrsti, svetovati je vsakemu kmetu, da je ob zavarovanju previden. Treba mu je najprej premisliti s kom in s kakšno družbo

ima opraviti, ali je vredna vsega zaupanja ali pa tudi ne? — Dalje velja tudi biti opreznim, kakšni so nje zastopniki, — zlasti potovalne zastopnike tu mislim, ker med temi je lahko — vsaj bilo je že! — tudi dosti sleparjev. Seveda takšnih je treba se za časa izogniti.

Posebej pa je še vsakemu za časa se treba seznaniti s pravili društva, katera so tudi lahko različna, da vé po njih se prav ravnati.

Pozoren mora biti posestnik še posebno, kako se je mera in vrednost poslopja v knjigo zapisala. Tu omenim sleparijo neke že davno preminole nemške banke, katere član — pohorski kmet — je pred kacimi 25 leti pogorel. Prej se ni dosti brigal kako je imel svoje zavarovanje zapisano, ko pa mu je neko noč nesreča vzela nad štiri tisoč vrednih dvoje poslopij, pa se je v knjigah čitalo: Zavarovano je tukaj za omenjeno svoto le zidovje, ostala lesenina pa ne. Na podlagi tega čez vse sleparskega zapiska se je banka umaknila izplačilu, le nekoliko „nagrade“ je ponudila siromaku zavarovancu, za katero se je pa še raje on velikodušno zahvalil. — Toraj pozor pri vpisovanju, kadar se poslopja zavarujejo!

Enako se je že zgodilo večkrat, da so gasilci z vso silo oteli morda kaj drobiža, to je pohištva ali enacega. Ko pride cenitev, pa je poblaščenec banke te cenil tako visoko, da je kaj malo preostalo za izplačati. Bilo je navadno v takih slučajih, da ker se kmet siromak malovreden ni rad lotil poti pravice, da je — podučen — tudi večkrat naprej videl dvomljiv uspeh, raje sam vse pretrpel. Posebno pri inozemskih bankah taki slučajji niso strašno redki. Toraj pozor še posebej pred zavodi iz zunaj države, kjer se pravica — prej z nevednostjo zanemarjena — pozneje kaj težko doseže!

Toliko o zavarovanju v obče. Sedaj pa še nekaj podrobnosti. Kakor rečeno, zahteva naj se od

zavarovanca razločno imenovanje delov poslopja, kakor tudi njih pojedina cena, da potem ni zmote ali prepira, ako je nesreča tu. Tako n. pr. se naj ceni pri naših navadno v pritličju zidanih poslopij in zapiše le: za streho in gorljive dele spodnje stavbe. Razume se samo da kamenje in gruda bode od ognja vendar še ostalo, da to ni treba zavarovati. Dalje poštene banke želijo in zahtevajo, da se poslopje v cenitvi razdeli, tako vrednost od zunaj — oboda — in vrednost znotraj, seveda kar k poslopiju spada. Zlasti pri mlinu, pili in enakih poslopij je to prav, ker skupno cenjeno — čeravno pod jednako streho — ima lahko kaj različno vrednost. Ceni se toraj posebej poslopje in znotranji stroji vsak posebej. Ako je jedno ali drugo nesreči ušlo, se po pameti pri cenitvi odračuni. To je gotovo srednja in prava pot med zavarovalnico in zavarovancem.

Velik razloček pa je še potem pri poslopijih doma. Ondi je shranjenih v raznih časih leta različno pridelkov, enako je tudi gledé pohištva. To pa ne kaže zavarovati skupno, nego oceniti in zapisati posamezno, da ako je kaj rešenega v nesreči, se to pošteno odračuni. Pač je treba ob zavarovanju zahtevati, da se v takem slučaju rešeno blago oceni in natančno pregleda še v novič, in da se v poštev vzame tudi, jeli se ni ono pri gašenju več ali menj pokvarilo. To vse se mora prej izgovoriti, zapisati in potem pošteno ocenjeno odračunati. Sem spadajo raznovrstnega pohištva še posebej stroji, šivalni, slamoreznice, mlatilnica itd. Glede takšnih predmetov je treba pri zavarovanju posebno jasnih določil, da pozneje ni kakšne razprtije.

Drugače je spet pri zavarovanju krme in družih živil za ljudi in živino. V navadi je to zavarovanje na kmetih narbolj za pol leta, to je od septembra do aprila, kadar je pridelkov več v shrambah. Tudi tukaj se mora od zvedenca prej

množina blaga vestno oceniti in prav zavarovati. Kadar namreč kje pogori, zahteva se od zavarovanca da pod prisego izpove, koliko približno je še bilo ob nesreči krme ali družih zavarovanih pridelkov. Seveda je včasih velik razloček od jeseni do spomladi, kadar so navadno pridelki že blizo kraja. V tem slučaju zavarovanja imajo poštene banke ono določbo, o katerej je gotovo prav, da je zavarovanec že preje jasno podučen, da se potem kaj krivo ne tolmači.

Ko tako govorim o zavarovanju, ne morem zamolčati neke graje. Težka mi je beseda sicer, ali pa je tembolj opravičena. Nekatero banke ali morda njih poblaščenci imeli so in morda še bodo, da kadar je kje poslopje zgorelo, pa je od tega ostalo le še par ožganih tramov, so te cenili kolikor le mogoče visoko in to svoto od zavarovalnine odtrgali. Ker je ta slaba lastnost marsikje pri bankah skoraj v navadi in se je ljudstvo o tem nekako uverilo — samo jeden zgled se zve na daleč okoli! — pravijo ljudje kadar so ogenj omejili; bolje je naj vse čedno pogori, nego se bi potem ostanki drago cenili. To je gotovo napačno mnenje, kateremu povôd pa so dale različne banke po svojih cenitvah. Tukaj je pač umestna zraven roka pravice, katera naj bi se potegnila za ubogega pogorelca!

Tako bi še lahko naštel mnogo različnih skušenj v tej zadevi in pojasnil marsikaj. Vendar naj bode za sedaj zadosti. Upam da nisem — ker z izgledi podkovan — ničesar pretiral, pač pa sem želel priproste kmete naše nekoliko podučiti, kako naj se vedejo pri zavarovanju svojih poslopij, da se ne bodo morda kedaj kesali. Pred vsem pa jih svarim še zopet: Ne zaupajte vsakemu agentu in ne verjamite vsakemu ob važnem koraku, kadar zaupate zavarovanje svojih poslopij v druge roke! Prej se dajte podučiti od skušenih mož o stanju, poštenju in zanesljivosti banke,

kakor tudi o resničnosti nje poslancev, predno tako rekoč izročite svoje blago v tuje roke: Nezgode in prevare drugih nesrečnežev naj bodo Vam v poduk in svarilo: Pred vsem pa tudi sami čuvajte s svojo družino, da vas ne obišče nesreča, katerih je mnogokrat kriva malomarnost ljudij! To vam je moj zadnji svet in — Bog vas obvaruj!
Pohorski.

Umetno valjenje in reja piščancev po zimi.

Zgodaj zvaljeni piščanci, to se priznava vsepovsodi, imajo veliko vrednost. Ako si hočemo izrediti kokoši, ki naj neso po zimi in zgodaj spomladi, ali pa lepo perutnino raznih pasmin za kras pri hiši, tedaj nam je valilnice kar neobhodno potreba, kakor tudi mladi zgodnji pomladni in zimski piščanci se prodajajo za visoko ceno in bogato povrnejo stroške, ki si jih imel s kurjavo in rejo. Za rejo v prav majhnem slogu ne dela zgodnja valitev posebnih težav. Kokoš ki kvoče se posadi na gnjezdo v enem kotu sobe in piščanci dobijo že pod pečjo ali blizo nje topel prostorček.

Toda težave se pomnožijo, kadar velja dobiti večje število zgodnje perutnine. Tam kjer obstoje večje pitalnice za perutnino, se mlada perutnina lahko nakupi pri kmetih. Če bi pa hoteli nakupiti po hišah večje število dobrih kokošij za pleme in nesenje jajec, bi se nam to javalno posrečilo, v sto slučajih morda trikrat. Glavna težava pa bi bila preskrbeti si po zimi več živih kokeljev in je to še uganjka za perotninarje, ki je ne znajo razvozljati.

Se-li da ta zapreka odstraniti z umetno valilnico?

Naše mnenje o umetnem valjenju je ob kratkem tako-le:

1. Za večje razmere je umetno valjenje neizogibno potrebno, poleg tega ceneje od naravne valitve v veliki meri.

2. Sme se pa rabiti samo take valilnice, pri katerih so izpolnjeni sledeči predpogoji dobrega vspeha:

a) Obstanek vedno enakomerne toplote pri $32^{\circ}\text{R} = 40^{\circ}\text{C}$ s pomočjo avtomatičnega regulatorja toplote;

b) Izdatno prezračevanje ali ventilacija jajčnega prostora;

c) zabraniti se mora, da se jajca preveč ne izsuše;

d) Kurjava mora biti brez nevarnosti in brez duha;

e) ravnanje pa kolikor moč priprosto, da lahko oskrbuje valilnico tudi neizobražen človek.

3. Umetno valjenje je tudi zato koristnejše od naravnega, ker da brez primere več odstotkov piščancev od slednjega, pri kojem nezanesljive in prepirljive koklje večkrat mnogo pokvarijo.

Umetne valilnice same nečemo znova opisovati, ker je prinesel naš list že enkrat tak opis, kakor tudi sliko valilnice. Zato pa moramo spregovoriti nekoliko o izbiranju jajec za valjenje. Menda ni treba veliko povdarjati, da iz starih, skompanih ali celo neoplojenih jajc tudi umetna koklja ne more izpoditi mladih piškov, rack, gosek, purančkov in kar je še take drobnarije; zato ne smemo nikoli pričakovati prav dobrega vspeha iz jajec, ki smo jih nakupili na trgu, ker so taka jajca dostikrat iz kmetij, kjer imajo same kokoši brez petelina ali pa enega samega petelina na 20 do 30 kokoši. Če so se jajca še prevaževala z vozom ali po pošti je nevarnost še večja, ker mnogo jajec dobi strgano notranjo jajčno kožico in se tako razlije jajčna vsebina v zračni prostorček. Le redkokedaj se dobi kaka vožnja pošiljatev popolnoma nepoškodovana. Treba je vedno zaboj po prihodu takoj pokati in pustiti jajca ležati 2 do 3 dni v naravni legi, predno se nasadijo.

Tudi naj se pri naročilih vselej stavi pogoj, da smejo biti jajca

k večjemu 8 dnij stara, kajti prevažanje in počitek vzameta zopet 5 do 6 dnij, sicer bi se vtegnilo zgoditi, da bi bila jajca popolnoma nesposobna za valjenje, kar se zamore zgoditi pri kokošjih jajcih že od 18. dneva naprej.

Svetujemo rabiti za valjenje popolnoma sveža — poleti ne čez 8 do 10, po zimi ne čez 14 dnij stara jajca. Odstraniti je najbolje vsa jajca, ki imajo nenavadno obliko ali veličino, kakor tudi ona z nenormalno lupino.

Če ima jajce v lupini majhno razpokico, naj se ta zalepi s papirjem in dobro je.

Ako hočemo hoditi pri valjenju varno pot, tedaj je najbolje, da imamo sami kokoši, ki nam dajo potrebnih jajec in sicer držimo pri velikih pasmah 5 do 8 put, pri manjših 8 do 12 putek na 1 petelina, pri racah 4 do 6 na 1 racmana. Jajca naj se pobirajo vsaki dan iz gnezd, hranijo na zračnem, hladnem kraju, kjer naj se obrnejo na vsake 3 dni, za valjenje pa naj se rabijo le ona, ki niso čez 14 dnij stara.

Najboljše vspehe in najkrepkejšje piške dobimo iz jajec kokoši, ki so stare 2 do 4 leta, dočim sme biti petelin 1 leto mlajši, toda ne v krvnem sorodstvu s samicami.

Jajca živalij, ki se mnogo gibljejo na prostem so boljša od onih, ki so zaprte v tesnih kurnikih.

Vsa jajca — tudi nevmazana — je treba omiti v mlačni vodi, v katero jih položimo za nekaj minut in omijemo potem z mehko krtačo; potem jih še oplaknemo v čisti vodi in položimo na kak prt, da se sama posuše. To ima namen, oprostiti luknjice ali pore v jajčni lupini vsake nesnage in sluznatih delcev, kakor tudi olajšati mej valjenjem izmenjavanje izparilnih plinov in zračnega kisa.

Ko so jajca suha jih zaznamujemo s svinčnikom na 2 nas-

protih si točkah z lahko umljivim znamenjem, na pr. j. in v. (jutro in večer), d. in n. (dan in noč) ali na eni strani ○, na drugi +. Pomen teh znamenj nam bo kmalu jasen.

Kot valivni prostor si lahko izberemo poljuben lokal, da je le zrak v njem čist, ne zaduhel in da se zamore prezračevati; tudi soba stanovanja se lahko porabi za to, ker novejši aparati s svojo kurjavo ne delajo nobene nadleže. Močnega zapiranja durij ali drugačnega ropota pa se je v obližji valivnice skrbno ogibati, drugače bi morali podložiti nogam aparata 1 cm debele kolesca iz gumija.

Jajca se vložijo v valivnico še-le potem, ko smo jo 1—2 dni popreje brez jajec kurili in se prepričali, da dobro kuri in da tudi toplotni regulator pravilno in zanesljivo deluje.

Regulator postavimo tako, da ostane valivna gorkota — to je prostor, ki je neposredno nad jajci — stalno med 39 in 40° C = 31 in 32° R = 102 in 104° F. Ako gorkota za malo časa poskoči do 41° C = 33° R = 106° F, to nič ne škoduje, a ta meja se nikdar ne sme prekoračiti! Nasprotno pa je začasno padanje topline seveda ne prevečkrat in ne predolgo brez škode in samo zavleče valjenje.

V aparat naj se naloži kolikor moč veliko jajec, ker je nekaj odstotkov jajec vedno neoplojenih in in je treba ta neoplojena jajca šesti dan valjenja odstraniti iz valivnice.

Na svetilke je treba obračati posebno veliko skrb; navadno imajo tako velike jarine (basin), da jih je treba polniti samo enkrat na dan, ker gorijo po 24 do 30 ur, a polniti jih je treba vsaki dan ob ravno istem času in pri tem stene skrbno osnažiti, kar se opravi najbolje s posebnim čistilnikom, ki je navadno svetilkam pridejan od tovarne. Ker vsaka petrolejeva svetilka čez nekaj mi-

nut potem, ko se prižge poveča plamen, zato pazi, da ne bo nikdar delala saj, ker saje kužijo zrak in bi lahko jajca škodo trpela, svetilka pa, ki se celo uro kadi je tudi nevarna zavoljo ognja.

Ko je svetilka osnažena in napolnjena je treba dopolniti in priliti v aparat vode, kolikor je je izhlapelo.

Potem je treba hladiti in obračati jajca, a tega ne delaj z rokami, ki so morda umazane od petroleja, ampak jih preje čedno umij.

Obračati je treba jajca vsaki dan dvakrat, zjutraj in zvečer in sicer tako, da se obrnejo zjutraj navzgor znamenje: j. ali d. ali ○, zvečer pa znamenja: v. ali n. ali +. Pri tem naj se sučejo jajca samo okrog podolžne osi, in varovati jih je vsakega padca ali pretresenja.

Prvo jutro valjenja se puste jajca 5—10 minut izpostavljena sobnemu zraku, od dneva do dneva pa se pridene po ena minuta zraven, zvečer pa se obrnejo jajca kakor hitro je le mogoče in aparat takoj zopet zapre. Zjutraj se hladijo jajca celi čas valjenja vsaki dan, z obračanjem pa se lahko preneha od 11. valivnega dne naprej.

Šesti dan pri jutranjem hlajenju preskušamo jajce, jeli so oplojena ali ne, v ta namen nam služi jajčno ogledalo. Obrni ono stran jajca, ki je ležala v valivnici pri vrhu proti svojemu očesu, ker tukaj leži zaplodek in se tako najrazločneje vidi. Pravilno oplojeno jajce ima približno tako podobo: zgoraj je zaprodek v obliki majhnega fižolovega zrna in od njega je razpeljana mrežica žilic jasno rudeče barve, v spodnjem delu rumeno prosojnega jajca pa opazimo po dolgem temnejši pas.

Jajca, ki so ostala čisto jasna so neoplojena in še dobra za kuhinjo, za jajčne jedi in peko, menj dobra pa za kuhanje v trdo.

Pokvarjena jajca so meglasto mračna in imajo nepremakljivo pego, ki se drži lupine. Jajca, pri kojih je počil rumenjaki in ki niso dovolj oplojena, kažejo večji ali manjši krog iz rudeče črte in sredi kroga časih temno — ne jasno rudečo — pego, odmrlo klico.

V začetku je prav, da jajca, ki smo jih izločili, ubijemo, da se tako precej prepričamo, če smo jih prav presojevali ali ne, za kar je skušnija najboljša učiteljica.

Jajca, o katerih smo v dvomu, vložimo zopet nazaj v aparat. Posebno pri jajcih z rumeno lupino je časih težko zanesljivo spoznati, če so oplojena ali ne.

Normalno ali praviloma trpi valitev pri kokošnjih jajcih 21, pri račjih 28, pri gosjih in puranovih 28 do 30, pri pegatkinih 26—27 in pri fazanovih 21—24 dnij. En do en in pol dnij pred rojstvom prično mladiči kljuvati lupino: tedaj nadziraj zjutraj in zvečer jajčni prostor in pazi nato, da obrneš jajca, ki so spodaj naključvana tako, da pride odprtina na vrh, ker bi se sicer lahko zalepila z beljakom, ki izteka.

Prazne lupine odstrani in piščance, ki so se že osušili in ki pričenjajo že stati in tekati vzemi iz valivnice in jih deni v posodo z mehkim perjem ali pa v košarico izloženo s flanelo in postavi k peči toliko časa, da so vsi piški izvaljeni, lahko se jih pa pusti ta čas tudi kar v valivnici, to je pač odvisno od razmer, pa tudi od navade. Oboje je dobro, a preje se piščancev ne vzeti iz aparata, predno ni puh in koža popolnoma osušena.

Vprašanje, ali in kedaj naj se živalicam priskoči na pomoč, če se svoje ječe le predolgo ne morejo oprostiti je težko odločiti, tega nas najbolje uči praksa sama. Če leži jajce več nego 12 ur naključvano in vendar ni opaziti, da bi bila lupina vedno bolj počena, tedaj pogledjmo je-li je steklena kožica, ki obdaja živalico že brez

krvi, kar dosežemo s tem, da prav previdno razširimo odprtino; ta kožica mora biti brez krvi predno posežemo vmes. Potem pa odločimo samo gorenji del lupine in pomagamo živalici, spraviti glavo izpod krila, na kar začne prosto dihati in se zamore sama oprostiti. Vedno pa se prav stori, ako se čaka tako dolgo, da je že nevarno še čakati.

Tudi omenjamo, da trikotno, ostrorobo zrno, ki ga ima piščanec na konci gorenjega kljuna in ki mu služi pri kljuvanju kot dleto, čez nekaj dnij odpade samo. Mnogi ljudje pa imajo vražo, da ovira to zrno piške pri jedi in da ga je zato treba odstraniti. To dela piškom samo bolečine in je popolnoma nepotrebno.

(Konec prihodnjic.)

Mlekarji mej milijonarji.

Nek angleški list dokazuje na dveh Amerikancih, kako se je moči tudi kot mlekar dvigniti do milijonarja. Ker je med našimi čitatelji mnogo posestnikov, ki imajo krave in ker se nahaja med njimi ta in oni, ki bi ne vzela za zlo, ako mu kdo pomore do milijonarske časti, zato nočemo prikrivati kot patentovane poti, po kateri sta dospela imenovana moža do svojega cilja. Ker pa poznamo le eno teh potij, bomo odkrili le to in omenimo, da zadostuje, saj kdo bi hodil po dveh potih do milijonarske blagajne, če pride lahko po eni.

Gd. Viljem Lov v Brajesclajfu je zbiral, ko se je odločil, da hoče obogateti, plemške junce vselej z veliko skrbnostjo; dobri so morali biti sami na sebi, dobri v oziru svoje rodbine in pokoljenja; čuval je nad skrbno rejo svoje živine ravno tako, kot nad dobro vzgojo svojih otrok; zahteval je, da se z živino na vso moč prijazno ravna in zabičaval popolen mir v hlevu; veliko je držal na skrajno snago vsega orodja, krav, mlekarjev in vseh, ki so imeli kaj opraviti z

mlekom; poznal je natanko, koliko je vredna kaka krava za vžitek in takoj odstranil vsako, ki se mu ni izplačevala. Natanko je vse zapisaval in strogo do vinarja preračunal; za svoje posle je skrbel prav prijateljski in jim privoščil ne le vse potrebno za telesno blagostanje, ampak tudi duševnega razvedrila.

Ali ne more tudi, vprašamo mi, najubožnejši in najmanjši kmetovalec storiti ravno tako? Ali ga mar uboštvo sili, da trpi nesnago in smrad v hlevu in v mlečni omari, da je brez vse skrbi pri izboru plemenske živine, da ne pozna, je li vredno kako kravo rediti ali ne, da ne računa, da ničesa ne zapisuje? — Ne, mili moj prijatelj, mali kmetovalec! Zato primerjaj, ako hočeš priti kam naprej, svoje ravnanje doslej z ravno navedenimi načeli, bodi pameten in ravnaj se po njih.

Fr. —o—

Poljedelstvo, industrija in trgovina ter Avstrija.

Z Avstrije bi nekateri ljudje na vsak način radi napravili industrijsko državo, seveda vsaj na papirju, kar ima za posledico, da se pri nas kaj rada neguje industrija in ž njo trgovina, kmetijstvo pa se malo ne tira v pogubo.

Dokazati hočemo s suhimi številkami, kako abotna je manija tistih ljudij, ki Avstrijo na vsak način spravljajo med industrijalne države, ko je vendar poljedeljska država par excellence.

V štatističnem letopisu Nemčije za l. 1903. je navedeno, da deluje od 100 ljudi

	pri poljedelstvu	pri industriji	pri trgovini
v Avstriji	64·5	21·9	6·4
na Ogerskem	58·6	12·6	3·3
v Italiji	56·7	27·6	3·9
na Francoskem	44·3	33·6	9·4
na Irskem	44—	30·7	4·5
na Nemškem	37·5	37·4	10·6
v Švici	37·4	40·7	10·7

v Zdr. državah	35·6	24·1	16·3
v Škotski	14—	58·1	10·2
na Angležkem	10·4	56·9	10·8

Razpis daril

iz cesarja Franca Jožefa I. zaklada za stare in zveste kmetijske posle.

Iz tega zaklada, ki je bil ustanovljen l. 1898. v proslavo vladarjeve petdesetletnice, se letos odda deset daril po 20 kron.

Ta darila se razdele meseca decembra takim kmetijskim poslom s Kranjskega, ki še sedaj služijo in se izkažejo, da so npravnega vedenja in da služijo mnogo (najmanj 30) let neprenehoma pri eniinisti hiši, ki se peča s kmetijstvom, pa doslej še niso bili obdarovani.

Prošnje je vložiti do 10. decembra t. l. pri podpisnem odboru.

Vsaka prošnja (ki je ni treba kolekovati) mora biti potrjena od domačega g. župnika in od županstva.

Podpisani odbor prav prijazno prosi vse one, ki so jim taki posli znani, naj jih opozore na ta razglas ter jim pomagajo sestaviti prošnjo, ali pa naj jo naredo namesto njih.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V Ljubljani, 15. novembra 1903.

Kletarski tečaji.

Kmalu ni tako potrebnega poduka, kakor so kletarski tečaji za vinogradnike. Moram pripoznati, da velika večina istih še dandanes ne ve, kako je treba z vinom ravnati, da se doseže njegova popolna kvaliteta.

Radi tega priredi tudi letos c. kr. vinarski nadzornik B. Skaličy v Rudolfovem pri državni vzorni kleti istotam več trodnevni kletarskih tečajev, pri katerih se vinogradniki, vinski trgovci in gostilničarji lahko umnega kletarstva popolnoma priučijo.

Revnejšim in oddaljenejšim vinogradnikom dovoljuje se proti ubožnim spričevalom celo majhne nagrade 10—15 K za potne stroške.

Upamo, da noben vinogradnik ne zamudi tega za njega tako

krvavo potrebnega pouka, kajti brez pravega kletarstva ne doseže vsaj boljši vinogradnik nobenega pravega vspela s svojim pridelkom.

Prošnje je vložiti na naslov c. kr. vinarskega nadzorstva v Rudolfovem vsaj do 5. decembra 1903.

Nečuvana draginja svinjskih kož.

Svinjske kože so trenutno dosegle tako visoko ceno, kakor še nikdar popred. Tovarnar Karol Pollak v Ljubljani jih plačuje po 57¹/₂ krajcarjev kilo za lepo blago in po 35 krajcarjev za škarto, če se mu blago prinese v trgovino na Dunajski cesti št. 23.

— Ta izredna cena se ne more dolgo držati, ker je previsoka, zato svetujemo, da se mesarji, kmetovalci itd. te izredno ugodne prilike, svinjske kože dobro v denar spraviti, hitro poslužijo.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 99: (Andrej J. iz P.) Odkar je prinesel Vaš cenjeni list neke notice o umetni valilnici, ne gre ta stvar moji ženi več iz glave. Ker prebivamo blizu večjega mesta L., zato si obeta žena veliko od tega aparata. Jaz pa nimam takega ognja; ker bi pa ženi rad ustregel, zato prosim: 1. Kje bi si mogel ogledati umetno valilnico, da bi ne bilo predaleč od Ljubljane. 2. Zelo bi bil hvaležen, če bi mi hoteli povedati glavna navodila, rekel bi, nekak „dnevni red“, po katerem se je treba ravnati a) pri valjenju samem, b) pri umetni vzgoji po zimi izvaljenih piščancev.

Odgovor 99: K 1. Umetno valilnico ima blizu Ljubljane samo gospod Anton Koblar, dekan v Kranju, kolikor je nam znano. Prijazni gospod Vam jo bo gotovo z veseljem pokazal.

K 2. Na to vprašanje nismo v stanu odgovoriti tako na kratko, kakor je navada na tem mestu, zato posvetimo zanimivemu predmetu raje nekaj prostora mej glavnimi članki. Čitajte članek „Umetno valjenje in reja piščancev po zimi“.

Vprašanje 100: (R. Ž. v B) Katera dela lahko izvršim pred zimo v mojem sadovnjaku?

Odgovor 100: Vsa drevesa lahko obrežete; pri tem pa morate posebno gledati, da odstranite vse suhe ter one veje, ki se križajo ali ki so pregoste, da pride več zraka in svetlobe v krono ter da se eno ob drugo ne drgnejo.

Če nastanejo prevelike rane, je te gladko obrezati ter jih namazati z mešanico ilovice in apna ali s stanjšanim terom. Votle dele je zaliti s cementom ali jih zamašiti s primerno debelim lesnim koščekom in tega še s cementom zaliti.

Da se odstrani mah, pomladi kožo ter pomori vse mrčese, ki bi pod kožo prezimili, je namazati celo deblo vsaj do krone z mešanico 2 delov apna, 1 del ilovice ter en del kravjeka ali modre galice. Če je modra koža stara, se jo mora najprej s strgulčico odstrigati in potem še le namazati. V ta namen se lahko porabijo tudi posebne dratene krtače.

Jako važno delo je tudi se pred zimo ozemlje približno en meter coku debla zrahljati ter nato gnoja natrositi ali pa ga podkopati. Do spomladi izpere voda vsa hranila iz njega ter jih spravi do prave globine, tako da more drevo takoj spomladi okoristiti se teh hranil.

Vprašanje 101: (B. R. v M.) Je res, da se z oljem lahko odstranijo razni deli kakor n. pr. prah, oglje itd. iz očes?

Odgovor 101: To sredstvo je že nek angleški zdravnik priporočal, ker se baje prav lahko take stvari iz očes spravijo. Tudi pri vnetju očes se to sredstvo s posebnim vspehom porablja. Če toraj oči rudeče, se namažejo vsi oni deli ali celo oko s finim oljem. Pripomniti je pa, da se mora v te namene rabiti le popolnoma čisto, zdravo oljkino olje.

Vprašanje 102: (K. Š. v M.) Kaj je bolj redilno, kuhano sadje ali pa kuhan krompir?

Odgovor 102: Vsekakor sadje, osobito boljših vrst. Tudi je kuhano sadje lažje prebavljivo in ne teži tako v želodcu. Sadež pospešuje tvoritev krvi in kosti ter deluje razburljivo na možgane.

Vprašanje 103: (Ž. J. v K.) Kdaj in kako naj se trte obrezujejo?

Odgovor 103: Tozadevni odgovor dobite v tem listu pod naslovom: „Obrezovanje trt“.

Vprašanje 104: (R. A. v Š-ah). Ali je kaka slovenska knjiga, ki obsega izvršilni zakon z obrazci, ako je, kje se dobi in kakšna jej je cena?

Odgovor 104: V slovenskem jeziku je izdalo društvo „Pravnik“ v

Ljubljani lani knjigo: Izvršilni red z dne 27. maja 1896, drž. zak. št. 79, uredil g. Ivan Kavčnik, č. kr. sodni tajnik. Izdaja je prirejena zelo pregledno in natančno, ter ustreza vse-skozi. Naročili naj bi knjigo naši denarni zavodi, kojih tajniki naj bi jo prebirali, da bi se vedeli ravnati v slučaju potrebe. Obrazcev izdaja sicer nima, ali spreten tajnik znal bode ob roki navedene knjige sam sestaviti potrebne vloge, osobito potem, ko bode uže dal na zapisnik katero izvršilno prošnjo. Večje in zamotane zadeve pa izročajo zavodi itak odvetnikom. Dobi se knjiga v knjigarnah za 7 kron.

Trgovina in obrt.

Trgovina.

Trgovske novice.

Svetovni poštni kongres zboroval bode pričenši z 21. aprilom 1904 v Rimu. Trajal bode približno 45 dnij.

Trgovska pogodba z Italijo se ne bode več v dosedanji obliki ponavljala marveč, sklenil se bode za sedaj ednoleten provizorij.

Obrt.

Obrt in konfekcija.

Odposlanstvo črevljarskih za drug iz Nižjeavstrijskega, Moravske, Šlezije in Gornje Avstrije podalo se je k min. predsedniku in k trgovinskemu ministru. Opozarjalo je oba na kvarljivost konfekcije za obrt, ter jima pokazalo nekaj slabih izdelkov iz črevljarskih tovarn. Min. predsednik odgovoril je, da se pripravlja sprememba obrtnega reda, ki bode deloma ustrezala izraženim mu željam, trgovinski minister pa je rekel, da se je oddaja naprave potrebščin za pošto na malo obrt dobro obnesla, ter obljubil, da deluje po moči na to, da se čim največ dobav za armado izroči obrtnim zadrugam. Odposlanci so opozarjali nato, da na Nižjeavstriskem oddaje dežela pa tudi mesto Dunaj po možnosti vse dobave obrtnim zadrugam.

Priporočaja se: Vzajemna zavarovalnica proti požarnim škodam in poškodbi zvonov.
Edini domači zavod te stroke: Ljubljana, Medjatova hiša.

Najbolje istersko vino prideluje se, kakor znano, v Tinjanu.

Kdo hoče to izborno kapljico kupiti, naj se obrne direktno na „Tinjansko društvo za štednjo i zajmove“ ali pa na upravitelja tega društva gosp. Šime Defar v Tinjanu.

Plahte za konje. Kmalu pride čas, da bodo kmetovalci iskali dobrih plahit za konje. Doslej so preplavljali naše kraje dunajski židovski prekupovalci, ki so sicer prodajali cene plahte, toda jako slabe kakovosti, kajti taka plahita v kratkem razpade. Jako dobre plahte, iz prave volne, rabijo v naši revni Valaški in vsak kmetovalec je dolžan, kadar kupuje plahte, da kupi domače blago, in tako podpira naše revne brate na Valaškem, Glavno zalogo teh plahit iz čiste volne ima društvo „Hospodar“ v Hustopečih v Bečovu. Pišite za cenik.

120.000 amerikankega rožja ali ključic debelih za suho cepiti rip. portalis 45 cm. dolge, imam na prodaj 100 kom. za 83 kr. ali 10.000 83 gld. Dalje 15 000 divjakov ali korenjakov (rip. portalis), nekaj posebno močnih. Kdor bi potreboval za matičjake, naj mi naznani ali hoče imeti skopane v jeseni ali spomladi. Cena I. vrste za 100 kom. 2 gld. II. vrste 1 gld. 70 kr. Pri vsakem naročilu je poslati nekaj are. Pošiljatev po dogovoru Pošilja se samo v okužene kraje, **Martin Zlodnjak, posestnik v Bodkocvi, z. p. Juršinci.**

ZADRUGA

Mlekarske zadruga in surovo maslo.

Čuli smo vprašanje, kam da se bi oddajalo surovo maslo, če bo na Slovenskem vedno več mlekarskih zadrug? V tem vprašanju tiči strah, da ne bo odjemalcev za surovo maslo.

Ta strah je pač popolnoma prazen. Do zdaj še za domači trg skoraj nimamo dosti surovega masla — toraj nam za izvoz za sedaj ni treba skrbeti.

Ko pa pride in naj le kmalu pride oni čas, ko bodo slovenske mlekarske zadruga toliko surovega masla delale, da ne bo mogel več domači trg vsega rabiti, takrat pa bomo izvažali.

A kam?

Največ surovega masla rabi Angleška. V letu 1901. pridelala je sama 85 milijonov *kg* — vrh tega pa so oddale na Angleško: Danska 75 milijonov *kg*, Francoska 15 milijonov *kg*, Avstralija 15 milijonov *kg*, Holandija 15 milijonov *kg*, Rusija 13 milijonov *kg*, Švedska 10 milijonov *kg*, Nova Selandija 9 milijonov *kg*, Kanada 7½ milijona *kg*, Severna Amerika 6½ milijona *kg*, Belgija 4 milijone *kg* in Nemčija 1½ milijona *kg*.

In Avstrija?

Nič! — in ravno toliko slovenske pokrajine.

Pa tudi druge države kupujejo surovo maslo.

Ni se nam torej treba bati, da za slovensko surovo maslo ne bo odjemalcev.

Smisel našega kmetijstva za zadrugništvo.

Zopet so se zbrali neke nedelje popoldne sosedje v hiši, da bi se pri vrčku svežega piva porazmenili nekoliko o dogodkih zadnjega tedna. Samo enega, ki ga še nikoli ni zmanjkalo v našem krogu, še ni bilo — Matije Naprednika. Sicer je bil on vedno eden prvih mej njimi. Dokler pa ni bilo Matije tu, ni mogla priti govornica v pravi tek, saj je bil vendar ravno on središče vse zadržave. Može so se že nemirno premikali na svojih stolah semtertje in obračali glave proti cesti, ki je držala proti vasi in se je videla skozi okno. Slednjič se vendar prikaže njegova postava precej blizo in malo trenutkov pozneje je stal v gostilniški sobi na sredi, od vseh veselo pozdravljen.

„Glejte, ljubi sosedje,“ začne Naprednikov Matija, ko se je hrušč nekoliko polegel, „ravno pridem tam-le iz sosedne vasi, kjer smo ustanovili živinorejsko zadruga. Je bil pač težek košček dela!“

„Verjamem, verjamem“, odvrne Traven, „res je težko kmeta do kake reči pripraviti, ker že tako in tako ve, da vse skupaj nič ne pomaga.“

„Nič ne pomaga?“ ponavlja zategnjeno Matija. „Kako pač prideš do te misli? Danes pač ni nobena skrivnost več, da mali mož ni kos konkurenci velikih podjetij. Ako hoče mali proizvajalec, bodisi

kmet ali obrtnik še obstati naprej, tedaj mu ne ostane družega, nego da se deloma odpove svoji samostojnosti in se zveže z drugimi tovariši svojega stanu, da si potom zadrugništva kot del gospodarske družbe ohrani svoj obstanek. Nikdo pa zadrug tako ne potrebuje, kakor ravno kmečki stan, ki se zamore edino le na ta način rešiti sedanjega obupnega stanja“.

„Hm, pojdi in poišči si kmetov, ki ti bodo to vrjeli. Vsak hoče biti kolikor moč samostojen in oni ki ima par vinarjev več v mošnji od družega, ti že gleda po strani nekoliko manj premožnega“.

„Vzrok temu je ravno to, ker kaže naše kmetijstvo mnogo premalo zadrugnega smisla. Ako hočem biti odkritosrčen, moram priznati, da je zadrugna smisel našega kmečkega ljudstva še na zelo slabih nogah. Naši kmetje se z malimi izjemami v globini srca še vse premalo zavedajo pravega namena in pravega pomena zadrugništva.“

„Meni se zdi, da nam hočeš danes zopet enkrat levite brati“, opomni neki drugi.

„Mar sem rekel kaj preveč? Ali ste morda vi kaj drugačni? Ali vam ne pravi vest, da moje besede zadevajo ravno vas? Edino, kar smo pri nas potom zadrugništva dosegli, je bila Rajfeizenova posojilnica. Toda predno se je ustanovila, koliko sem se moral z vami kavšati, predno se je po-

srečilo prepričati vas o mnogih in velikih dobičkih, ki jih daje taka posojilnica! Ali mora res vselej popred stiska potrkati na vaša vrata, predno se daste ganiti za kako stvar?"

„A, z rajfejnovo je bila pa druga“, se oglasi Robidnikar, „ta nam je vsem prav zelo prav prišla.“

„Ravno taka je z drugimi zadrugami, ki globoko posegajo v kmečko življenje. Danes morate že dovoliti, da se nekoliko pokregam nad vami. Kako težavno je bilo, ko smo hoteli pred dvema leti ustanoviti mlekarsko zadrugo? V vaši kratkovidni sebičnosti je sleherni mislil le na svojo trenutno korist, ne uvažojč, da ako izpodkopava temelj zadruga, samega sebe oropava koristij. Veliko je bilo mej vami takih, ki so z mlekom doma slabo ravnali, mnogokrat celo posneto dajali v mlekarno in tako oškodovali zadrugo; po letu, ko so bile cene za blago slabe, ste mlekarno kar preplavljali z mlekom, po zimi pa, ko se mleko bolje spravi v denar, ste pa mleko obdržavali in ga za boljšo ceno raje prodajali drugam. In kaj je bila posledica vsega tega? Da smo morali zadrugno mlekarno zopet zapreti. Ali ni to gola brezumnost, blazno ravnanje!? V takih okoliščinah ne more prospevati niti najboljša zadruga, kaj še-le taka, ki je šele začela. In kako je bilo, ko smo hoteli ustanoviti ognjegaslno društvo? Ker je misel izšla od nas, ki stanujemo v spodnjem kraju, niso hoteli pristopiti zraven občani iz gornjega kraja. Nesloga, ta prokleta nesloga, ki razjeda kot dedno zlo že toliko stoletij slovanski rod, se kaže še v posebno veliki meri pri kmečkem stanu ter se ustavlja vsakemu prizadevanju, ki bi rado zboljšalo stanje kmetijstva. Le pogledjte, kako pa drže drugi stanovni skupaj, kadar se gre za njihove stanovske koristi, kako držijo skupaj trgovstvo, uradništvo itd.“

„Oho, zdi se nam, da imaš samo nas za take ničemnike!“ jih vpije več na okoli.

„Ne, pri Mohamedovi bradi da ne! Vi niste nič slabši, pa tudi nič boljši od drugih. Z obžalovanjem moramo priznati, da pri mnogih zadrugah manjka pravega združnega duha, kadar velja pripraviti njihove ude do tega, da v svojem lastnem interesu žrtvujejo kaj za zadrugo. Najbolj nevarno pa je pomanjkanje združnega duha pri žitnih in drugih skladiščih. Če tudi mora tako skladišče vplivati silno dobro na cene poljskih pridelkov, vendar se je bati, da utegnejo ona skladišča, kjer ni pravega skupnega duha čez kaj let služiti vse drugačnim namenom. Je pa tudi res, da naj se v krajih, kjer ljudje precej iz početka ne kažejo splošnega zaupanja do skupnega podjetja, vsaka ustanova rajše opusti, kajti če spodleti, potem je s smislom za združništvo v dotičnem kraju za dolgo pri kraju. To smo doživeli pri nas, doživeli so tudi drugje.“

„Matija, ti si vendar še vedno najbolj pameten mej nami“, reko nekateri sosedje; „zares je istina, kar praviš, združnega duha nam manjka, in ne samo nam, ampak veliki večini našega stanu. Toda prizadevajmo si, da se vsaj v naši občini v tem oziru spremeni.“

Da storite to“, konča Naprednikov Matija, „gotovo vam ne bo na škodo.“

Vsem našim zadrugam.

V četrtek, dne 10. decembra l. 1903. vršila se bo izvanredna skupščina „Gospodarske zveze“.

Kakor je z razpisa (v inseratnem delu) razvidno, je na dnevnem redu te izvanredne zvezine skupščine prav za prav samo jedna točka i. s.: „Sprememba pravil v smislu revizijskega zakona.“

A ta jedna točka je tako važna in tolikega pomena za naše združništvo in posebno tudi za

„Gospodarsko zvezo“, da pozivamo prav prijazno vse naše zadruga, naj se na vsak način naše izvanredne skupščine polnoštevilno vdeležijo i. s. po svojih načelnikih ali pa po pooblaščenih.

Nedenarne zadruga t. j. kmetijska društva, mlekarske zadruga itd. pa še posebej pozivamo, da, ne samo, da se skupščine vdeležijo, temveč se je vdeležijo vsaka po svojem načelniku.

S to izvanredno skupščino odpira „Gospodarska zveza“ pot onim spremembam, ki so postale za njo vsled revizijskega zakona potrebne, odpira pa tudi ob enem pot onim koristim, koje pričakujemo od revizijskega zakona za naše združništvo.

Kakor smo že zadnjič omenili, storila je „Gospodarska zveza“ vse, da se morejo spremembe gladko izvršiti.

Sestavila je pravila, ki v vsakem oziru odgovarjajo revizijskemu zakonu; izcerala je pri tem do zadnje pičice vsa določila, koje ima omenjeni zakon glede zvezinega delokroga.

Pravila so se predložila „Splošni zvezi“ na Dunaju v pregled in so se od tam dale v presojo minister-skemu referentu.

In zdaj se predložijo izvanredni zvezini skupščini, da je odobri.

Tu opozarjamo na § 22 al. 2. zvezinih pravil, ki pravi:

Kadar se pa gre za spremembo pravil, je skupščina le sklepčna, če je zastopana vsaj polovica vseh glasov, ki pristojajo zvezinim zadrugam.“

Če bi pa skupščina ne bila sklepčna, morala bi se sklicati druga skupščina, kar bi povzročilo nam in našim zadrugam nepotrebne stroške in bi se stvar po nepotrebem zavlekla; ker bi krivda zadela samo le iste zadruga, ki bi se ne vdeležile zdaj razpisane skupščine, ponavljamo svoj poziv, da se naj zadruga skupščine polnoštevilno udeležijo.

Novi člani „Gospodar. zveze“.

Načelstvo „Gospodar. zveze“ sprejelo je v svoji seji dne 20. novembra t. l. 6 zadrug — med temi 3 posojilnice — kot člane. „Gospodarska zveza“ ima sedaj 207 zadrug, med temi 121 posojilnic.

Novoustanovljena hran. in pos. v Preski

pričela bode v nedeljo dne 29. novembra 1903 ob 3. uri popoldne poslovati.

Nova mlekarska zadruga.

V Naklem ustanovila se je mlekarska zadruga, ki ima namen, ustanoviti mlekarno, kamor bodo zadružniki oddajali mleko, da se spravi v denar.

V načelstvu so: Ivan Barle, posestnik v Naklem, predstojnik;

Anton Poljšak, kapelan v Naklem, tajnik; Peter Jarc, posestnik v Strohinju, blagajnik.

Nova posojilnica.

V Preddvoru pri Kranju ustanovila se je dne 11. novembra 1903 hranilnica in posojilnica, ki je glasom sklepa c. kr. deželne sodnije

v Ljubljani z dne 13. novembra 1903 že tudi registrirana.

Udje prvega načelstva so: Matjež Jereb, župnik v Preddvoru, načelnik; Lorenc Celar, posestnik v Tupaličah št. 9; Jožef Arh, posestnik v Tupaličah št. 12. in Jožef Stružnik, posestnik v Tupaličah št. 18.

Pregled

denarnega prometa „Centralne blagajne“ za mesec oktober 1903.

Predmet	Vloge				Kredit				Denarni promet
	vloženo		vzdignjeno		izplačano		povrnjeno		
	K	h	K	h	K	h	K	h	K
Stanje 30. sept 1903 ..	2,724.933	37	—	—	2,738.041	73	—	—	17,829 670 38
V mes. oktobru 1903 ..	485 277	69	407.719	37	178.069	09	100.500	33	
Skupaj	3,210 211	06	—	—	2,916.110	82	—	—	
Po odbitku	407.719	37	—	—	100.500	33	—	—	
Stanje 31. okt. 1903 ..	2,802.491	69	—	—	2,815.610	49	—	—	

VABILO

izvanredni zvezini skupščini

„Gospodarske zveze“ v Ljubljani

registrovane zadruge z omejeno zavezo,

v četrtek, dne 10. decembra ob 2. uri popoldne

v dvorani Vospernikove restavracije na Turjaškem trgu (prej »Katoliški dom«).

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnji zvezini skupščini.
2. Izpremema pravil v smislu revizijskega zakona.
3. Slučajnosti.

Izvleček iz pravil § 19.: Zvezina skupščina je občni zbor zadruge. Zvezina skupščina sestoji: 1. iz odposlancev Zvezinih zadrug, 2. iz Zvezinih trgovcev, 3. iz Zvezinih obrtnikov, 4. iz Zvezinih rednih članov.

Vsako Zvezino zadrugo zastopa na Zvezini skupščini njen načelnik. Če pa ta pri Zvezini skupščini ni prisoten, zastopa Zvezino zadrugo pooblaščenec ki se izkaže s pravilno izdelanim pooblastilom načelstva Zvezine zadruge. Na isti način se udeležujejo Zvezine skupščine Zvezine podružnice in sploh vse kot člani vpisane juristične osebe.

Vsaka Zvezina zadruga, ki je založila glavni delež prve vrste, ima na Zvezini skupščini za vsak naloženi glavni delež I. vrste 5 glasov.

Vsak glavni delež druge vrste daje zadevni Zvezini zadrugi na Zvezini skupščini jeden glas.

Trgovskih deležev daje 10 obrtnih deležev 20, opravičnih deležev pa 50 po jeden glas. Na podlagi te vrste deležev zamore na obnem zboru tedaj le tisti zadružnik glasovati, ki ima svojih ali pa s pooblastilom v zastopstvo izročeni deležev toliko, da reprezentuje bodisi 10 trgovskih, 20 obrtnih ali 50 opravičnih deležev.

Ta glasovalna pravica pa velja le z omejitvijo, da noben zadružnik na podlagi, trgovskih, obrtnih ali opravičnih deležev ne sme oddati več nego 2 glasova.

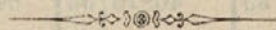
Vsaka Zvezina podružnica ima kot taka na Zvezini skupščini en glas.

P R E G L E D

poslovanja hranilnic in posojilnic na podlagi vposlanih mesečnih izkazov za mesec oktober 1903.

I m e	Prejemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				Posojila				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Baderna (za september)	6370	93	3510	69	9881	62	1000	—	1300	—	220	—	1238	65	63
„ (za oktober)	8917	63	8912	04	17829	67	2196	05	—	—	8912	04	3835	24	67
Beram ?															
Blagovica	4719	33	3790	—	8509	33	500	—	90	—	3700	—	—	—	113
Bled za blejski kot	9489	63	8292	—	17781	63	4070	—	1428	—	4864	—	1900	—	86
Bloke	17651	30	19457	97	37109	27	5913	79	10652	24	4410	—	500	—	294
Borovnica	9529	70	7343	90	16873	60	4388	—	1334	37	1800	—	1935	—	203
Buzet ?															
Cerklje ?															
Cerknica	32315	95	25050	76	57366	71	15560	29	10609	86	8220	—	4740	—	540
Cerkno	38714	13	40991	49	79705	62	12208	—	10841	65	5972	—	1410	—	?
Češnjica	12375	17	12491	41	24816	58	6210	—	1820	—	10620	—	—	—	141
Črni vrh	5987	36	4733	52	9467	04	3548	66	1253	40	930	—	520	—	163
Dobrepolje	46548	71	45071	39	91620	10	18062	—	4766	38	32262	86	25952	—	530
Dobrunje ?															
Domžale (za august)	1524	08	1416	85	2940	93	426	—	1217	89	100	—	657	20	—
„ (za september)	3622	92	3712	76	7335	68	3050	—	3227	52	200	—	10	—	—
„ (za oktober)	4047	02	4190	79	8237	81	1412	—	1531	27	600	—	2360	—	—
Frankolovo	22076	27	21353	47	43429	74	1074	44	19662	66	953	—	723	63	138
Gojzd	763	95	901	44	1665	39	457	—	—	—	300	—	—	—	50
Gore ?															
Gorica cent. pos. ?															
Gorje	16114	04	16028	59	32142	63	4154	66	8765	96	7201	11	4450	—	293
Horjul	63568	41	62380	25	125948	66	2893	33	31628	97	7679	17	7482	49	295
Hrenovice	2658	84	3261	67	5920	51	2384	80	85	—	376	45	107	78	193
Idrija ?															
Ig ?															
Izlake	6691	70	3909	35	10601	05	4325	—	80	—	1320	—	786	—	169
Jesenice	19961	14	19958	68	39919	82	9057	25	2929	94	10000	—	790	—	?+4
Kamnik ?															
Kanal	14345	49	6475	97	20821	46	11477	—	1611	55	4860	—	606	—	?+4
Kandija	34458	20	31469	63	65927	83	19491	90	12854	57	11500	—	5023	—	913
Kazaze ?															
Košana	42078	90	38102	78	80181	68	1990	—	29514	92	7557	02	2849	70	362
Kranjska gora	8329	28	5953	17	14282	45	2362	—	5842	13	5730	16	26	16	200
Križevci	62845	49	60676	64	123522	13	40691	22	26548	54	28200	—	4593	—	182
Laško ?															
Leskovec	3243	74	3261	72	6505	46	2949	—	1150	—	102	—	272	35	192
Leskoviča	3070	30	3409	77	6480	07	2892	—	2027	77	300	—	60	—	81
Livade ?															
Ljubljana — ljud. posoj.	2308497	02	2299353	35	4607850	37	428799	56	216605	74	71624	87	26147	96	1606
Ljubno ?															
Loškotok na Taboru	5055	24	7134	16	12189	40	2950	—	550	—	4080	—	—	—	41
Marenberg ?															
Marezige ?															
Medulin	7469	37	8036	54	15505	91	3200	—	2585	34	4978	98	1322	54	288
Mengeš	13292	10	7203	93	20496	03	8995	—	5361	39	1650	—	1122	—	200
Metlika	71221	12	71342	77	142563	89	6845	10	63014	30	6150	—	2940	—	214
Mokronog	11113	27	11302	18	22415	45	1300	—	7754	22	440	—	2516	—	216
Mošnje	7593	07	7031	12	14624	19	452	—	2277	30	4640	—	660	—	123
Naklo	66	20	40	—	106	20	44	—	40	—	—	—	—	—	47
Osap ?															
Pišece ?															
Planina	1687	57	533	60	2221	17	1000	—	100	—	420	—	680	—	93
Polhov-Gradec	10292	54	8983	10	19275	64	3536	—	1837	67	3700	—	2350	—	139
Poljane (za september)	15004	68	21017	25	36021	93	—	—	—	—	—	—	—	—	408
„ (za oktober)	40598	08	40472	06	81070	14	—	—	—	—	—	—	—	—	408
Pulj ?															
Radeče	11190	15	7381	25	18571	40	2956	—	1400	90	3781	20	2240	25	449
Rečica	9219	34	22687	81	31907	15	7422	55	9722	20	4700	—	1230	—	418
Renče ?															
Ribnica	24134	18	22742	35	46876	53	6404	—	6771	06	15560	—	3230	—	259
Ricmanje ?															
Rob	7467	89	9855	35	17323	24	5295	—	1443	50	3410	—	60	—	167

I m e	Prejemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				Posojila				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Roč. ?															
Rova	5491	38	3521	03	9012	41	3632	30	1830	—	1640	—	1450	—	218
Rovte	5993	42	3877	20	9870	62	863	—	489	92	2350	—	1030	—	181
Selce	10337	47	7658	77	17996	24	6181	83	4094	41	3450	—	1700	—	303
Semič ?															
Senožeče	5555	17	5424	72	10849	44	—	—	4074	49	1150	—	592	—	283
Sevnica ?															
Sinčavas ?															
Skrilje ?															
Smlednik	923	76	921	60	1845	36	849	60	—	—	—	—	—	—	16
Sorica	4254	22	4254	22	8508	44	725	76	1400	—	1500	—	1200	—	19
Srednjava	25205	09	25889	60	51094	69	9089	18	8197	61	7270	—	9384	—	383
Staraloka	5128	01	3263	49	8391	50	4268	—	2737	04	500	—	300	—	222
Stari grad ?															
Stari trg	16902	54	15718	69	32621	23	12878	—	2880	—	1820	—	3400	—	548
Struge	3467	40	4607	05	8074	45	2043	67	1242	—	1100	—	1400	—	36
Sv. Ema ?															
Sv. Jakob ob Savi	5957	46	5906	28	11863	74	1825	—	600	—	—	—	660	—	133
Sv. Jurij ob j. ž.	10196	57	9461	36	19657	93	9071	90	4816	47	600	—	480	90	172
Sv. Jurij pri Kranji ?															
Sv. Križ pri Kostanjici	8438	64	8167	51	16606	15	5455	25	4970	45	3170	—	2093	12	+6
Sv. Križ pri Litiji	5308	79	5825	88	11134	67	1646	69	1989	78	750	—	1510	—	326
Sv. Kunigunda	3221	26	3392	30	6613	56	3145	32	1174	—	—	—	—	—	76
„ Lenart ?															
Šebrelje	3098	94	3094	53	6193	47	680	—	1295	83	305	61	717	30	96
Škocijan	7724	98	7717	17	15442	15	6210	75	4326	10	613	75	1384	—	474
Škofjaloka	14412	24	10602	01	25014	25	9288	93	3770	—	3650	—	—	—	33
Šmarije	8502	42	8700	24	17202	66	3464	—	6274	29	250	—	—	—	194
Šmartno	3227	83	2193	01	5420	84	1929	—	495	—	600	—	120	—	157
Šturije	4887	70	5294	70	10182	40	1774	78	1621	10	3490	—	1729	32	187
Št. Ilj pod Tur. (sept.)	6402	60	4030	—	10432	60	3215	—	1793	33	2148	—	—	—	128
„ „ „ (okt.)	5532	74	5838	97	11371	71	1820	—	1844	17	908	04	1415	—	128
Št. Janž ?															
Št. Jernej	31953	64	32376	61	64330	25	16535	—	4197	86	5100	—	2388	—	480
Št. Peter	23400	—	13032	14	36432	53	6014	—	11365	35	1660	—	906	—	378
Št. Rupert	3330	08	2704	72	6034	80	2849	70	100	—	1600	—	400	—	195
Št. Vid	12320	85	14000	—	26320	85	8606	—	7036	08	2600	—	1270	—	385
Tinjan ?															
Tomaj	1824	31	2657	17	4481	48	470	—	1150	—	1320	—	—	—	345
Tomišelj	8001	49	7621	42	15622	91	4295	27	3916	81	3690	—	3264	—	405
Trebelno	5906	91	5876	75	11782	75	4512	80	2067	—	800	—	100	—	161
Trnovo	13453	97	14515	17	27969	14	8253	19	7481	12	4553	78	2475	60	674
Tržiž	5438	93	4063	90	9502	83	4028	55	803	60	944	—	1278	90	126
Tržišče	2498	60	2677	17	5175	77	1568	—	510	42	450	—	910	—	97
Tunice	563	08	—	—	563	08	30	—	—	—	—	—	100	—	45
Velike Lašče	3147	40	2306	70	5454	10	1257	—	—	—	2300	—	100	—	58
Vipava	35764	01	37100	05	74664	06	8903	32	20024	30	15180	—	5715	—	1140
Višnjagora	21851	51	21596	97	43448	48	13585	—	3399	32	6950	—	1324	52	292
Vojsko	1750	—	1802	11	3552	11	110	—	67	—	1735	11	40	—	28
Vrhnika	19494	47	16461	84	35956	31	11872	—	6315	31	3460	—	3530	—	204
Zagradec	4042	92	3278	30	7321	22	2538	—	3072	60	100	—	—	—	89
Zatičina ?															
Zg. Besnica	1763	62	1575	44	3339	06	526	—	746	19	800	—	20	—	45
Zg. Tuhinj	801	01	841	35	1642	36	520	—	341	12	500	—	50	—	153
Žiri	23888	54	21834	28	45722	82	10341	—	6880	14	14880	—	660	—	256
Župa Raščane ?															
Žužemberk	9629	45	7189	07	16815	52	6754	50	854	05	1160	—	1119	57	203

Denarni promet.

Na tekoči račun so nam vposlali sledeči zavodi:

Škocijan, hr. in pos. (8. 11.)	K 1160.—
Zgornja Besnica, hran. in pos. (8. 11.)	K 300.—
Zužemberk, hr. in p. " "	2000.—
Cirknica, " " (10. 11.)	8000.—
Tunice, " " " " " "	800.—
Srednja vas, " " (11. 11.)	3000.—
Mokronog, okr. pos. " "	800.—
Šmartno, p. L. hran. in pos. (11. 11.)	K 3000.—
Tržišče, hr. in pos. " "	500.—
Št. Jur ob j. ž. hran. in pos. (11. 11.)	K 1500.—
Črni vrh, hr. in p. (11. 11.)	K 1000.—
Smlednik, " " (12. 11.)	290.—
Št. Peter, " " " " " "	7000.—
Sv. Križ p. L. hran. in pos. (13. 11.)	K 600.—
Zagradec, hr. in pos., " "	1200.—
Češnjica, " " " " " "	1000.—
Gorje, " " (14. 11.)	2000.—
Gojzd, " " " " " "	350.—
Kandija, " " " " " "	4500.—
Tržišče, " " " " " "	300.—
P. Gradec, " " " " " "	2800.—
Vrhnika, " " " " " "	4000.—
Trnovo, " " " " " "	1000.—
Ig, " " " " " "	5200.—
Rob, " " (15. 11.)	2000.—
Grnovo, " " " " " "	1000.—
Zužemberk, hr. in pos. " "	1000.—
Vrhnika, hr. in pos. (17. 11.)	3600.—
Št. Rupert, " " " " " "	1500.—
Selca, " " " " " "	3000.—
Cirknica, " " " " " "	3000.—
Srednjavas, hr. in p. (18. 11.)	1500.—
Trnovo, " " " " " "	1000.—
Št. Jur ob j. ž., hran. in pos. (18. 11.)	K 3000.—
Dobrepolje, pos. " "	1000.—
Bled za blejski kot., hran. in pos. (18. 11.)	K 6600.—
Zagradec, hr. in p. (19. 11.)	2000.—
Vrhnika, " " " " " "	2000.—
Laško, " " " " " "	1000.—
Trnovo, " " " " " "	1000.—
Mokronog, okr. pos. " "	1000.—
Zagradec, hr. in pos. (20. 11.)	700.—
Šmarje, " " " " " "	2000.—
Radeče, okr. pos. " "	220.—
Trebelno, hr. in pos. (21. 11.)	1500.—
Škocijan, " " " " " "	1840.—
Radeče, okr. pos. " "	2000.—
Loški potok, hr. in pos. " "	4000.—
Trnovo, " " " " " "	1500.—
Sorica, " " " " " "	1116'69
Selca, " " " " " "	2600.—
Št. Peter, " " (22. 11.)	5000.—
Št. Rupert, " " " " " "	2600.—
Pol. Gradec, " " " " " "	2500.—
Črni vrh, " " " " " "	1000.—
Trnovo, " " " " " "	1000.—

Vsaki gospodinji

je čestitati, ki glede na zdravje, prihranek in dobri okus uporablja Kathreiner-Kneippovo sladno kavo.

Vljudna prošnja: Pri kupovanju ne zahtevajte samo »sladne kave«, ampak izrečno vselej — Kathreinerjevo — Kneippovo sladno kavo in odjemajte jo le v izvirnih zavojih, kakršnega kaže ta podoba.

Delniška družba tovarne strojev N. HEID v Stockerau.

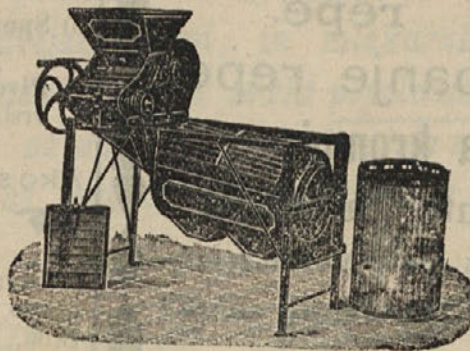
Trijerji

(čistilniki)

za vsakovrstne namene s kovanimi plehi patent „Heid“.

Trijerji

za laneno seme, deteljo, rž, lečo in bob.

Vprave za skladišča, posebno dober sistem in popolna izvršitev. Excelzior, mlin za šrotanje, pat. „Heid“.

Lahek za goniti! Veliko naredi! Nizka cena!

Nad šestdeset prvih odlikovanj! 20112-1

Vse tu naznanjene predmete preskrbi tudi »Gosp. Zveza« po orig. cenah.

Ne v Ameriko!

V slovenski in hrvatski Istri, v bližini Trsta proda se ali da v najem ob zelo ugodnih plačilnih pogojih več epih posestev z gospodar. poslopji.

Pojasnenja je dobiti brezplačno v pisarni gosp. 197 3—3

dr. Gregorin-a v Trstu
Molino piccolo 7. II.

C. kr. priv.

pred ognjem in tatovi varne

blagajne

prodaja najceneje dobro znana tovarna blagajnic

M. Adlersflügel

založnik Raiffeisnovih posojilnic

Dunaj, I., Franz Josephs-Quai št. 13.

(170) 24—21

Dajnovjša iznajdba!

Mlini za drobljenje

„Hospodar“

s stoječimi kamni

Iznajdba

češke industrije.

Teče lahno. — Cena nizka.

Dalje za zimsko dobo:

Stroj za obrezovanje

repe.

Stroj za ribanje repe.

Reznica za krompir.

Valaške plahte za konje

zarobljene, iz čiste volne.

Zahtevajte cenik! Zahtevajte cenik!

Društvo „Hospodar“

v Hustopečich u Bečvou, Moravsko.

192 x—3

Zahvala in priporočilo!!

Spoštovani gospod I. (176) 24—16

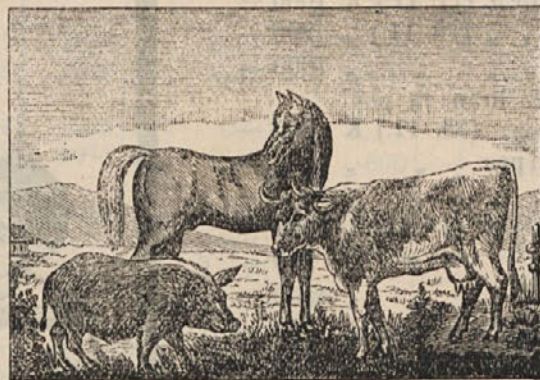
G. Piccoli, lekar „pri angelju“ v Ljubljani
Dunajska cesta.

Po večletnej uporabi pri svojej živini in po velikem povpraševanju od svojih znancev in družih po Vašem živinskem prahu; prišel sem do prepričanja, da je **Vaš živinski prah** izborno zdravilo, katero bi se ne smelo v nobenem hlevu pogrešati.

Z odličnim spoštovanjem **And. Kocjančič.**

Podgora pri Gorici, dné 13. julija 1902.

Vsi kmetovalci

se lahko prepričajo, da je najboljšje sredstvo

konje, krave, telice, vole, prašiče, ovce itd., obdržati zdrave, močne, ješče in debele, če se jim primešuje k krmi

živinski prašek iz lekarne **PICCOLI**

„pri Angelju“ Ljubljana, Dunajska cesta.

En zavojev 1/4 kg 50 vin., 10 zavojev 4 K. Vnanja naročila po povzetju.

Važno za posestnike konj!

Velik vspeh, katerega sem dosegel lansko leto s prodajo vstrajnih **najboljše vrste**

gospodarstvenih konjskih plaht

pri p. n. kmetovalcih, oskrbnikih veleposestnikih itd., o čemur mi je došlo

več sto pohvalnih pisem in priznanj,

dal mi je povod tudi letos zopet ponuditi konjske plahte izvrstne kakovosti:

- a) **Gospodarske konjske plahte** 145/195 cm komad gld. 2.10, par gld. 4.—.
- b) **Sport-plahte** (fine rujave volnene plahte) 125/185 cm komad gld. 3.80, par gld. 7.20.
- c) **Pivovarniške in montanske plahte** (posebno dobra vrsta, garant. ovčja volna double) 135/195 cm, komad gld. 6.—, par gld. 11.50.

Ako se vzame 6 parov, je dopošiljatev prosta.

Ako bi kaka stvar ne ugajala, zavežem se vposlano svoto nazaj poslati.

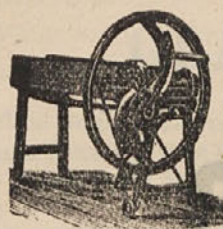
Reference in zopetne naročbe: knez Auerspergovo oskrbnništvo, Vlašin (Češko), grof Kaunic-ova gosposčina, Ogr. Brod, grof D' Harcourt-ovo gozdno nadzorstvo Dubnicz (Ogrsko), ravnateljstvo državnega posestva Mnisek (Češko), ustanovni urad Admont, cirkus Schuhmann in več sto drugih

Razpošilja samo proti povzetju ali predpošiljlatvi zneska.

Adolf Salzmann posebna trgovina za poljedelske potrebščine.
Dunaj II./I. Schmelzgasse št. 12. 199 3—3

Vse tu naznanjene predmete preskrbi tudi »Gosp. Zvoza« po orig. cenah.

Vse vrste slamoreznice

lahko tekoče za na roko in do najmočnejših za na gepelj ali vodno moč v veliki izbiri priporočata

Karol Kavšeka nasl.

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in zaloga strojev
Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Tudi se dobijo po najnižji ceni vsi drugi poljedeljski stroji kakor: **gepelni mlatilnice, reporeznice, mlini za šrotati in mleti, preše za sadje in grozdje, trombe in cevi za vodovode in sploh vsa železnina.**

190 x-7 Slovenski ceniki brezplačno.

Žive velike uharice

volkove, medvede, divje mačke, ptice roparice, kakor vse vrste žive divjačine kupuje

G. Frank,

tvrdka za izvažanje živé divjačine, veletrgovina z živalmi.

Dunaj V., Zentagasse 48.

v lastni hiši. 193 12-6

Ilustrovani kupovalni ceniki z neobhodno potrebnim svetovalcem za lovce in prijatelje lova brezplačno in poštne prosto.

„Gospodarska Zveza“

v Ljubljani, Gradišče št. 1

naznanja svojim udom, da ima vedno v zalogi vsa potrebna **umetna gnojila**, kakor **Tomaževo žlindro, kalijevo sol, solitar, superfosfat (koščeno moko)** in **Barthel-ovo klajno vapno.**

Naročila se točno izvršujejo!

Nad 360.000 v rabi!

Nad 600 prvih odlikovanj!

Popolne oprave za mlekarne na roko

194 12-5

Delniška družba Alfa-Separator

Zaloga za južne dežele:

v Gradcu, Annenstrasse 26.

Prosimo berite!

Prosimo berite!

Radovoljno Vam potrdim, da so od Vaše cenjene tvrdke za našo mlekarno postavljeni stroji, in mlekarske oprave sploh najboljše kakovosti in nas v vsaki svrhi popolnoma zadovoljujejo. Z opravičenim ponosom se zato lahko sklicujete na tukajšno mlekarsko opravo, katera se gotovo lahko prišteva k najmodernejšim delovršbam.

Spoštovanjem

Deželna mlekarina in šola za sirarstvo

v Kromerizu, Moravsko.

Kromeriz, dne 20. maja 1903.

Anton Liska, l. r. ravnatelj.

in na silo: Aparate in posode.

Vse tu naznanjene predmete preskrbi tudi »Gosp. Zveza« po orig. cenah.

KAROL POLLAK tovarna za usnje
v Ljubljani

plačuje trenutno

202 1—1

svinjske kože

po 1 K 15 h ali 57¹/₂ krajcarjev kilo
za lepo blago in 70 h ali 35 kr. za škarto,
če se mu blago prinese v trgovino na
Dunajski cesti hiš. št. 23.

Najizvrstnejši in priznано najboljši

plugi iz jekla, brane, poljski valarji,

stroji za sejanje 'Agricola',

amerikanski stroji za košnjo in žetev,
za mrvo, deteljo in žito,

za obračanje mrve, grablje za seno in žetev.

**Preše za seno, slamo, vino, sadje in hidraulične
preše.**

**Mlini za grozdje, stroji za obiranje grozdja,
mlini za sadje,**

brizgalnice za trte in rastline,

priprave za sušenje sadja in prikuhe.

izdeluje po najnovjši in poznano najboljši napravi

Ph. Mayfarth & Comp.

tovarne za poljedelske stroje, livarne železa in zavodi za napravo plugov.

Ustanovljene 1872.

DUNAJ, II./1. Taborstrasse št. 71.

900 delavcev.

Odlikovane s čez 500 zlatimi in srebrnimi svetinami itd.

Obširni katalogi brezplačno. — Zastopniki in prodajalci se radi sprejmó.

stroji za mlatiti

s patentovanimi okroglimi in mazljivimi tečajji, na roko in na vital ali z motorjem,

vitelji

(kupje)

za naprego,

mlini

za čiščenje žita,

trijerji,

za roškanje

turšice,

stroji za rezanico s patentovanimi, okroglimi in mazljivimi tečajji

reznice za repo, mlini za šrot, parniki za krmo, štedilne peči,

obračljive sesalke za gnojnico

in vse druge poljedelske stroje

200 8—1

